

Kültür ve Medeniyete Dair
TARİH OKUMALARI

Doç. Dr. Adil ŞEN

Kitabe Yayınları: 53

Kültür ve Medeniyete Dair
TARİH OKUMALARI

Doç. Dr. Adil ŞEN

© FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
(Sertifika no: 13178)

Mizanpaj ve Kapak
FCR

Baskı ve Cilt
NY MATBAACILIK YAYINCILIK
KAĞITÇILIK TİC. VE SAN. LTD. ŞTİ.
Ostim OSB Mh. 1250 Cd. No: 24 Yenimahalle/ANKARA
Tel: (0533) 591 86 17 (Sertifika no: 50732)

1. Baskı: Temmuz 2023

ISBN: 978-625-99194-4-7

FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SANAYİ ve TİC. LTD. ŞTİ.

Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1
Ulus-Altındağ/ANKARA • Tel: (0312) 310 08 60
Web: www.fcr.com.tr • e-mail: fcr@fcr.com.tr

Kültür ve Medeniyete Dair
TARİH OKUMALARI

Doç. Dr. Adil ŞEN

Ankara 2023

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ-----	7
Ahiliğin Türk-İslam Kültüründeki Yeri -----	9
Ahilik ve Mesleki Eğitim-----	14
TKY ve Ahilik (Toplam Kalite Yönetimi ve Ahilik) -----	21
Ahilik Düşüncesinde Hoşgörü -----	27
Osmanlı'dan Günümüze Eğitimde Yapılan Değişiklikler-----	31
Öğretmenlik Mesleği ve Tarihimizdeki Seyri-----	45
Yeterince Öğretmenmiyiz-----	52
Saray Akademisi/Enderun Mektebi -----	57
İcâzetnâme'den ÖSYM'ye -----	63
Yeni Bir Algı Yapılanması-----	69
Tarih Boyunca Kütüphanelerimiz-----	73
Kültür ve Din-----	81
Mehmed Akif ve Tarih Şuuru-----	86
Haçlılar Şehirlerin Kraliçesinde -----	95
Tarihin Tahrifi ve Kutlu Doğum Haftası (Prof. Dr. Süleyman Hayri Bolay İle Söyleşi)-----	107

Osmanlı Dönemi Kadın Kıyafeti -----	114
Yoksulluğun Giderilmesinde Dünden Bugüne Mahalli İdarelerimiz	122
İnfak Zihniyeti ve Tarihi Köklerine Bir Bakış-----	128
İbn-i Sîna (980-1037)-----	137

ÖN SÖZ

Kültür ve medeniyet, bir toplumun çağlar boyu, nesilden nesile aktardığı örf, âdet, anane olarak yaşadığı ve yaşattığı birikimden ibarettir. Bu birikimin içinde her türlü maddi ve manevi unsurun belli bir yeri vardır. Toplumlar bugünlerini yaşarken, yarınlarını da tanzim etmek isterler. Bunun için de geçmiş bilgisine ihtiyaç duyarlar. Bu sebeple olsa gerek ki, tarih için, ‘milletlerin hafızası’ benzetmesi yapılır. Dolayısıyla şimdiki geçmişe bağlayan doğru tarih bilgisinin lüzumu ve tarih bilincinin uyanık olması gerekir. Maalesef doğru tarih bilgisine sahip olmadığımızdan, tarih şuuruna da uzak olmamızı, sonuç vermektedir.

Bugün Tarih şuuru dediğimiz mefhum, günümüzde olup biten hadiselerin büyük bir kısmının geçmişle bir şekilde irtibatını canlı tutmakla çok alakalıdır. Geçmiş olayları ibret nazarıyla okuyabilmek, topluma böyle bir kabiliyet kazandırabilmek, fertleri ve kitleleri olup biten olaylara karşı pasif seyirci durumundan kurtaracaktır.

Bugün çağı ve üzerinde yaşadığımız küre-i arzda meydana gelen hadiseleri, zamanında anlayıp, duruma göre vaziyet alan öncü devlet ve milletleri incelediğimizde, göze çarpan bariz vasıflarından birisi, yeni nesillerine tarihlerini sahih ve esaslı bir şekilde öğrettiklerini, tarihe dair bir fikirlerinin olduğunu müşahade ederiz. Bir anlamda tarihin nabzını tutabilmelerini, tarihî farkındalıklarına bağlayabiliriz.

Bizimse ümmet olarak, ekseriyetle tarihin bir noktasına veya kişilere takılıp kaldığımız, köpürtülen şanlı tarih söylemleri ile bir hamaset dili oluşturduğumuz; tarihi ve olup bitenleri kişi ve ya münferit olaylara indirmediğimiz, mahalli muhafazakârlıklar, mahalli sınırlar içinde muhayyel kahramanlıklar ürettiğimiz bilinen bir husustur. Bugün insanımıza, İslâm dünyasının müşterek

bir tarih düşüncesi, cihanmul farkındalık ufku ve yaşadığımız çağa ve küre-i arza, İslam medeniyetinin canlı vaatleri gibi mevzular açmak, sorular yöneltmek nerdeyse gereksizdir. Hlbuki her Müslüman'ın, Allah'ın yeryüzündeki halifesi olarak, yaşadığımız çağa, bütün dünyaya söyleyecek bir sözü olmalıdır. Bunun da şimdi, geçmiş ve gelecek arasındaki bağı, doğru ve isabetli kurmakla balayacağı kanaatindeyiz.

Geçmişte çeşitli dergilerde yazdığımız, çeşitli panel ve sempozyumlarda tebliğ olarak sunduğumuz, basılan veya basılmayan, an itibariyle piyasada pek bulunmayan bazı yazılarımı tekrar gözden geçirerek, güncelliğini koruyan, okunmasında fayda mülahaza ettiğimiz bir kısmının bir kitapta toplanması dncesiyle, elinizdeki bu çalışma vücudunda getirilmiştir.

Okunduęunda tarih bilgisi, uru ve farkındalığı nokta-ı nazarından bir nebze faydalı olabilirsek, kendimizi amacımıza ulamı sayacağız. Gayret bizden, yardım Allah'tandır.

Adil ŞEN
Eskişehir 2023